

Phân tích hình tượng sông trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh

Dàn ý Phân tích hình tượng sông trong bài thơ Sóng - Bài mẫu 1

1. Mở bài

Giới thiệu nhà thơ Xuân Quỳnh và bài thơ Sóng. (Xuân Quỳnh là nữ thi sĩ tài hoa của nền văn học Việt Nam, với tư duy mới mẻ, phóng khoáng của mình, bà đã thổi 1 luồng gió mới vào kho tàng thơ văn. Nổi bật trong những sáng tác của bà là bài thơ Sóng).

2. Thân bài

*“Dữ dội và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ
Sông không hiểu nổi mình
Sóng tìm ra tận bể”*

Tính từ trái nghĩa “dữ dội - dịu êm, ồn ào - lặng lẽ” thể hiện những thái cực đối lập của con sóng. Đó cũng là những tâm trạng khác nhau của người con gái trong tình yêu.

Mượn hình ảnh dòng sông không hiểu chính mình nên tìm ra biển khơi rộng lớn tìm câu trả lời để bóng gió nói về tâm tư của người con gái trong tình yêu luôn trăn trở nhiều điều và có ước muốn lớn lao là khám phá được những bản khoăn đó.

*“Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ”*

Con sóng: ngàn năm vẫn thế, vẫn tính chất, đặc điểm ấy không bao giờ thay đổi.

Người con gái: khát vọng tình yêu luôn thường trực, rạo rực; bao nhiêu năm vẫn hướng về tình yêu, về người yêu.

*“Trước muôn trùng sóng bể
Em nghĩ về anh, em
Em nghĩ về biển lớn
Từ nơi nào sóng lên?”*

Trước biển lớn, người con gái suy tư về tình yêu của mình.

Câu hỏi tu từ: “Từ nơi nào sóng lên?” là suy nghĩ của cô gái về cội nguồn của tình yêu.

*“Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu?
Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau”*

Tự vấn về nguồn gốc của con sóng: sóng bắt đầu từ gió còn gió bắt đầu từ đâu thì không lí giải được.

Sự lí giải, cắt nghĩa về cội nguồn của sóng dẫn đến cắt nghĩa cội nguồn của tình yêu. Tình yêu đầy bí ẩn không thể giải thích được cội nguồn của nó, thời điểm mà nó bắt đầu.

→ Cách cắt nghĩa mới mẻ, phóng khoáng.

*“Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước
Ôi con sóng nhớ bờ
Ngày đêm không ngủ được
Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức*

Tâm trạng nhớ nhung da diết, khắc khoải của con sóng, dù con sóng ở bất cứ nơi nào vẫn chỉ nhớ về bờ, hướng về ngày ngày đêm đêm cho đến khi vào được đến bờ.

Người con gái luôn một lòng một dạ hướng về người mình yêu thương, nhấn mạnh nỗi nhớ triền miên luôn thường trực. Nỗi nhớ ấy theo họ cả vào trong mộng, sống trong giấc mơ của họ. Đó không chỉ là tấm lòng thủy chung sâu sắc của người con gái mà còn là khao khát tình yêu, được thể hiện yêu thương với người yêu của mình.

*“Dẫu xuôi về phương bắc
Dẫu ngược về phương nam
Nơi nào em cũng nghĩ
Hướng về anh - một phương”*

“Dẫu...” lặp cấu trúc khẳng định dứt khoát nỗi nhớ và niềm tin tuyệt đối vào tình yêu.

Dù cho đi đến bất cứ nơi nào thì trong lòng người con gái ấy cũng luôn hướng về người yêu vì trong tim cô người yêu là phương hướng duy nhất dẫn lối cho cô vượt qua mọi khoảng cách, mọi khó khăn.

*“Ở ngoài kia đại dương
Trăm nghìn con sóng đỏ
Con nào chẳng tới bờ
Dù muôn vời cách trở”*

Con sóng dù ở ngoài khơi xa thế nào, dù khó khăn thế nào cũng vẫn tìm được đến bến bờ.

Người con gái dù đa sầu đa cảm, suy tư trăm trở thế nào cuối cùng rồi cũng sẽ được hạnh phúc.

*“Cuộc đời tuy dài thế
Năm tháng vẫn đi qua
Như biển kia dẫu rộng
Mây vẫn bay về xa”*

Người con gái ấy còn nhiều lo lắng, trăm trở: năm tháng còn rất dài, biển kia bao la đến đâu nhưng liệu có đủ sức để giữ những đám mây ở lại bên mình mãi mãi?

Người con gái dù có yêu nhiều đến đâu, có khao khát nhiều đến đâu nhưng liệu có giữ được người yêu, được tình yêu này ở lại cùng mình và vẫn vẹn nguyên như lúc đầu?

*“Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ*

*Giữa biển lớn tình yêu
Để ngàn năm còn vỗ”*

Khi con sóng tan ra thành những bọt nước nhỏ sẽ được ở lại với biển khơi mãi mãi, sẽ không còn những đau khổ, những lo lắng. Đó cũng là ước muốn của người con gái, khao khát được sống với tình yêu, với người mình yêu thương trọn đời trọn kiếp.

→ Biện pháp nghệ thuật ẩn dụ: mượn nét tương đồng của con sóng để diễn tả nội tâm của người con gái trong tình yêu giúp bạn đọc dễ hình dung ra và có những liên tưởng thú vị.

3. Kết bài

Khẳng định lại giá trị của tác phẩm: Sóng là bài thơ tiêu biểu của Xuân Quỳnh và của thơ ca Việt Nam hiện đại viết về đề tài tình yêu. Nhiều năm tháng qua đi nhưng bài thơ vẫn giữ nguyên giá trị ban đầu và để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng độc giả.

Dàn ý Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng - Bài mẫu 2

1. Mở bài

- Giới thiệu khái quát tác giả, tác phẩm: Xuân Quỳnh là nhà thơ nữ giàu bản sắc trong nền thi ca Việt Nam hiện đại. "Sóng" là bài thơ tình đặc sắc, thể hiện khát vọng tình yêu đắm say của người con gái trong tình yêu.

- Giới thiệu hình tượng sóng: Hình tượng sóng thể hiện những trạng thái người phụ nữ trong tình yêu thắm đằm chất trữ tình trong sáng.

2. Thân bài

a. *Luận điểm 1: Sóng - bản chất và quy luật của người phụ nữ khi yêu*

Sóng giống như người phụ nữ đang yêu lúc "dữ dội" lúc lại "dịu êm".

-Sóng mang trong mình những tính chất đối lập: dữ dội – dịu êm, ồn ào – lặng lẽ, đó cũng là bản tính của phụ nữ khi yêu (mãnh liệt nhưng sâu lắng).

- Sóng không bằng lòng sống ở một nơi chật hẹp, “không hiểu mình” nên luôn khát khao, quyết liệt “tìm ra tận bể” rộng lớn. -> Khát vọng vươn tới sự tuyệt đích trong tình yêu của người phụ nữ, sẵn sàng từ bỏ không gian nhỏ hẹp để đến một nơi khoáng đạt hơn.

- Trước thời gian “ngày xưa - ngày sau”, những con sóng vẫn luôn dạt dào, sôi nổi, khát khao không gian bao la, vươn tới tình yêu.

- Cũng như sóng, trái tim của tuổi trẻ luôn khát khao tình yêu mãnh liệt, “bồi hồi trong ngực”, đó là quy luật vĩnh hằng.

b. Luận điểm 2: Sóng - những suy nghĩ trăn trở về cội nguồn tình yêu

- Xuân Quỳnh nỗ lực để cắt nghĩa tình yêu nhưng không được.

+ Xuân Quỳnh tìm kiếm nguồn cội của sóng “Từ nơi nào sóng lên”, đồng thời thể hiện sự trăn trở, muốn khám phá chính bản thân mình, người mình yêu và tình yêu (“em”, “anh”, “biển lớn”).

+ Nữ sĩ tự đặt câu hỏi và tự lí giải bằng quy luật của tự nhiên: “sóng bắt đầu từ gió...” nhưng nguồn gốc của sóng cũng như tình yêu đều bí ẩn, khó lí giải. -> Lời thú nhận hồn nhiên nhưng sâu sắc.

c. Luận điểm 3: Sóng - nỗi nhớ, lòng thủy chung của người phụ nữ khi yêu

- Nỗi nhớ bờ của sóng bao trùm mọi phạm vi không gian: “dưới lòng sâu - trên mặt nước”, phạm vi thời gian “ngày - đêm”, biện pháp nhân hóa “không ngủ được” càng nhấn mạnh nỗi nhớ. -> Nỗi nhớ lúc nào cũng cháy bỏng và khiến con người ta cồn cào không yên.

- Không chỉ bày tỏ gián tiếp nỗi nhớ qua sóng mà người phụ nữ bày tỏ trực tiếp nỗi nhớ của mình “lòng em nhớ đến anh”, nỗi nhớ luôn thường trực trong suy nghĩ, ăn sâu vào tiềm thức “cả trong mơ còn thức”.

- Nghệ thuật tương phản “xuôi - ngược”, điệp ngữ “dẫu”, “vẫn”, “về” gợi hành trình của sóng ngoài biển lớn cũng như hành trình tình yêu của người phụ nữ giữa cuộc đời.

- Tấm lòng thủy chung của người phụ nữ, niềm tin chờ đợi trong tình yêu, dù ở đâu cũng “hướng về anh một phương”, nghĩ về “phương anh” bằng cả trái tim.
- Quy luật tất yếu của “trăm ngàn con sóng” là tìm đến “bờ” dù có “muôn vời cách trở” cũng như người phụ nữ khi yêu luôn hướng đến người mình yêu, tìm kiếm tình yêu đích thực dù phải trải qua bao khó khăn thử thách.

d. Luận điểm 4: Sóng - khát vọng tình yêu vĩnh cửu

- Sóng là sự lo âu, trăn trở của người phụ nữ về sự nhỏ bé của mình trước cuộc đời rộng lớn, sự hữu hạn của tình yêu trước thời gian vô hạn, sự dễ đổi thay của lòng người trước dòng đời đầy biến động.
- Ẩn sâu trong ý thơ vẫn là niềm tin, hi vọng mãnh liệt vào sức mạnh của tình yêu như mây có thể vượt qua biển rộng “Như biển kia dẫu rộng... bay về xa.”
- Sóng chính là biểu tượng cho tình yêu mãnh liệt, trường tồn: khát vọng được “tan ra” “thành trăm con sóng nhỏ” để được sống hết mình trong “biển lớn tình yêu”, để tình yêu bất diệt, vĩnh cửu.
- Đó cũng là khát khao chia sẻ và tan tình yêu nhỏ bé với tình yêu chung rộng lớn của cuộc đời.

3. Kết bài

Khái quát ý nghĩa hình tượng sóng.

Cảm nhận của em về hình tượng sóng.

Văn mẫu Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh

Xuân Quỳnh là một trong những nhà thơ nữ khá nổi tiếng, xuất hiện trong thời kỳ chống Mỹ cứu nước. Xuân Quỳnh có một giọng thơ rất duyên, vừa đầm ấm, vừa dịu dàng như chính tính cách của chị.

Đề tài tình yêu luôn thu hút nhiều thi nhân. Tất cả là để tìm câu trả lời cho tình yêu là gì và tình yêu bắt đầu từ đâu. Với Xuân Quỳnh: Làm sao định nghĩa được Tình yêu...

Xuân Quỳnh đến với thơ tình là để bày tỏ niềm khao khát về một tình yêu lý tưởng, lại vừa hướng tới một hạnh phúc đời thường giản dị và thiết thực. Hình tượng "sóng" trong bài thơ đã thể hiện thật sinh động và hấp dẫn tâm trạng của người con gái đang yêu, bộc lộ vẻ đẹp tâm hồn của người phụ nữ trong tình yêu.

Những khổ thơ đầu tiên nhân vật trữ tình đang đối diện với sóng, cảm nhận về sóng, tìm thấy mối liên hệ giữa sóng và khát vọng tình yêu.

Hình tượng sóng ở khổ thơ đầu mang ý nghĩa tượng trưng cho tính khí và bản lĩnh của người phụ nữ. Con sóng là hiện thân của các đối cực dữ dội - dịu êm - ồn ào - lặng lẽ. Con sóng trung thực và thẳng thắn: khi sóng không hiểu nổi mình thì con sóng tìm đến biển, đến chân trời thoáng rộng, tự do.

Con sóng cũng tượng trưng cho khát vọng tình yêu muôn đời của tuổi trẻ. Con sóng ngàn đời nay vẫn thế, cứ đập vỗ vô hồi vô hạn. Tình yêu cũng vậy, luôn đồng nghĩa với tuổi trẻ. Tất cả chúng tồn tại vĩnh hằng trên mặt đất này.

Đứng trước sóng biển trùng trùng lớp lớp - nhân vật trữ tình (em) cảm nhận về nguồn gốc bí ẩn của tình yêu với hai câu hỏi: Sóng bắt đầu từ gió - gió bắt đầu từ đâu? khi nào ta yêu nhau? Không ai có thể trả lời cặn kẽ được câu hỏi này.

Đó chính là nỗi bí ẩn của tình yêu và cũng vì càng bí ẩn nên càng say đắm, hấp dẫn hơn.

Khi con người đối diện trước thiên nhiên rộng lớn như biển khơi rất dễ sinh ra cảm giác nhỏ nhoi, bất lực, thậm chí rơi vào cảm giác hư vô. Nhưng với tâm hồn nữ tính mang khát vọng tình yêu mãnh liệt thì Xuân Quỳnh hướng tất cả vào tình yêu trần thế.

Sóng tượng trưng cho nỗi nhớ của người phụ nữ khi yêu, nhớ mọi nơi (không gian) lòng sâu, mặt nước, nhớ mọi lúc (thời gian) "Ngày đêm không ngủ được", cũng như thế em nhớ anh đến nỗi "cả trong mơ còn thức". Nghe qua có vẻ mơ hồ, vô lý. Nhưng không, em lúc nào cũng nhớ đến anh, trong mơ, khi thức, khi ngủ, khi tỉnh, khi mơ. Nhớ chính là biểu hiện của tình yêu, khi hết nhớ, cũng là lúc tình yêu chấm dứt.

Nhà thơ tiếp tục một cách nói rất lạ: "Dẫu xuôi về phương bắc - Dẫu ngược về phương nam". Đây là cách nói ngược với cách nói thông thường (ngược bắc xuôi

nam). Nhà thơ cố ý lạ hóa ngôn từ để gây ấn tượng. Sự tinh tế nằm ngay trong cái nghịch lý của tình yêu.

Hơn nữa, đối với em, đâu chỉ có hai phương bắc và nam, mà còn có thêm một phương anh nữa, phương này là phương của tình yêu đôi lứa, là không gian của tương tư.

Cũng như Sóng, dù muôn vàn cách trở rồi cuối cùng cũng đến được bờ, "Em" ở đây, trên hành trình đi tìm hạnh phúc, cho dù gặp lắm chông gai, trắc trở, nhưng tin tưởng rồi "Em" cũng sẽ tới đến bên bờ hạnh phúc.

Cuộc đời tuy dài rộng, biển tuy vô tận bao la, nhưng tình yêu vẫn được cảm nhận thật cụ thể trong từng ngày tháng. Sống trong tình yêu con người không bao giờ cảm thấy hư vô mà cuộc đời luôn mới mẻ, đầy ý nghĩa.

Cũng như sóng giữa biển lớn tình yêu. Em cũng muốn có được một tình yêu lớn lao, bất tử. "Em" nhân vật trữ tình ở đây bỗng vụt lớn để sánh ngang với biển cả. Quả là một nỗi khao khát lớn lao và cảm động.

Quả thật, hình tượng sóng của bài thơ đã thể hiện vẻ đẹp tâm hồn người phụ nữ trong tình yêu vừa tha thiết say đắm, vừa duyên dáng, nồng nàn mà vô cùng trong sáng cao đẹp của tình yêu đôi lứa muôn đời.

Sự liên tưởng hợp lý, tự nhiên giữa đặc điểm của sóng và đặc điểm của người con gái đang yêu. Sự liên tưởng này tạo nên hai hình tượng song song, nhưng hai mà một. Câu thơ năm chữ với những câu ngắn, đều nhau, tạo nên một ý niệm về hình thể của các con sóng, như con sóng dâng trào nhưng có khi chậm rãi nhẹ nhàng như lúc sóng êm biển lặng.

Nhịp điệu của các câu thơ thật đa dạng, mô phỏng cái đa dạng của nhịp sóng : 2/3 (dữ dội và dịu êm - Ôn ào và lặng lẽ). 1/2/2 (sóng không hiểu nổi mình - sóng tìm ra tận bể), 3/1/1 (Em nghĩ về anh, em), 3/2 (Em nghĩ về biển lớn - từ nơi nào sóng lên),... Các cặp câu đối xứng xuất hiện liên tiếp, câu sau thừa tiếp câu trước, tựa như những đợt sóng xô bờ, sóng tiếp sóng dào dạt. Âm điệu của bài thơ với nhiều sắc điệu đa dạng, phong phú, tạo nên vẻ tự nhiên cho bài thơ.

Ngoài ra còn phải kể đến tính chất nữ tính trong cách diễn đạt của Xuân Quỳnh, trong cách nhìn sóng của chị: thật dịu dàng đắm thắm nhưng cũng thật dữ dội.

Sóng là hình ảnh ẩn dụ của tâm trạng người con gái đang yêu, là sự hóa thân, phân thân của cái "tôi" trữ tình của nhà thơ. Cùng với hình tượng "Sóng", không thể không xem xét nó trong mối tương quan với "Em".

Hình tượng sóng trước hết được gợi ra từ âm hưởng dào dạt, nhịp nhàng của bài thơ. Đó là nhịp của những con sóng trên biển cả liên tiếp, triền miên, vô hồi, vô hạn. Đó là âm điệu của một nỗi lòng đang tràn ngập, đang khát khao tình yêu vô hạn, đang rung lên đồng điệu, hòa nhập với sóng biển.

Qua hình tượng sóng, Xuân Quỳnh đã diễn tả vừa cụ thể vừa sinh động nhiều trạng thái, tâm trạng với những cung bậc tình cảm khác nhau trong trái tim của người phụ nữ đang rạo rực khao khát yêu đương. Mỗi trạng thái tâm hồn cụ thể của người con gái đang yêu đều có thể tìm thấy sự tương đồng của nó với một khía cạnh, một đặc tính nào đó của sóng.

Qua bài thơ Sóng, ta có thể cảm nhận được vẻ đẹp tâm hồn của người phụ nữ trong tình yêu. Người phụ nữ ấy mạnh bạo, chủ động bày tỏ những khát khao yêu đương mãnh liệt và những rung động rạo rực trong lòng mình. Người phụ nữ ấy thủy chung, nhưng không còn nhẫn nhuc cam chịu nữa. Nếu "sóng không hiểu nỗi mình" thì sóng dứt khoát từ bỏ nơi chật hẹp đó để "tìm ra tận bể", đến cái cao rộng, bao dung. Đó là những nét mới mẻ "hiện đại" trong tình yêu.

Tâm hồn người phụ nữ đó khao khát, không yên lặng. "Vì tình yêu muôn thuở - có bao giờ đứng yên" (Thuyền và Biển). Nhưng đó cũng là một tâm hồn thật trong sáng, thủy chung vô hạn. Quan niệm tình yêu như vậy rất gần gũi với mọi người và có gốc rễ trong tâm thức dân tộc.

Văn mẫu Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 2

Sóng là bài thơ tình đặc sắc của Xuân Quỳnh. Sức sống và vẻ đẹp tâm hồn của nhà thơ cũng như những sáng tạo nghệ thuật trong bài thơ đều gắn liền với hình tượng trung tâm - hình tượng "sóng", cả bài thơ là những con sóng tâm linh của tác giả được khơi dậy khi đứng trước biển cả, đối diện với những con sóng vô hạn vô hồi. Sóng là một hình tượng ẩn dụ, nó là sự hóa thân của cái tôi trữ tình của nhà thơ, lúc thì hòa nhập, lúc là sự phân thân của "em". Người phụ nữ trong bài thơ soi vào sóng để thấy rõ lòng mình, nhờ sóng để thể hiện tâm trạng của mình. Với hình tượng sóng,

Xuân Quỳnh đã tìm được một cách diễn tả và biểu hiện tâm trạng của mình một cách chân thành, trong sáng.

Cả bài thơ, hình tượng "sóng" được gọi ra bằng âm điệu. Bài thơ có một âm điệu nhịp nhàng, lúc dạt dào sôi nổi, lúc thâm thì lắng sâu, gọi lên âm hưởng những đợt sóng liên tiếp. Nhịp sóng đó cũng là nhịp lòng của tác giả, một tâm hồn không thể yên định, đầy biến động, chảy trôi và chất chứa những khát khao rạo rức.

Mỗi đặc tính của sóng đều tương hợp với một khía cạnh trạng thái của tâm hồn. Sóng "dữ dội và dịu êm, ồn ào và lặng lẽ", những trạng thái tương phản, cũng như tâm tính, tính khí của người con gái đang yêu: họ sống với những trạng thái trái ngược trong lòng, nó chứa đựng những khát khao và sức mạnh tiềm ẩn. Với khát vọng lớn lao như thế, sóng không chịu dừng lại ở sông, vì "không hiểu mình", sóng phải "tìm ra tận bể", hành trình ra bể rộng, từ bỏ những giới hạn chật hẹp tìm đến chân trời bao la của tâm hồn. Ra đến bể rộng, con sóng mới thật sự tìm thấy mình, nhận thức được mọi sức mạnh và khát khao của nó.

Sóng là vĩnh hằng với thời gian, cũng như nỗi khát vọng tình yêu của loài người - nỗi khát vọng bồi hồi trong tim tuổi trẻ:

*Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ.*

Sóng là sự nhận thức về cái (quy luật) không thể cắt nghĩa được của tình yêu.

*Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu
Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau*

Sóng là nỗi nhớ da diết, giày vò. Nó lấp đầy cả không gian, nó chiếm cả tầng sâu và bề rộng, nó trải dài trong mọi thời gian:

*Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước*

*Ôi con sóng nhớ bờ
Ngày đêm không ngủ được*

Như nỗi lòng người con gái:

*Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức*

Nếu như ở trên, sóng thể hiện sự vô biên và những bí ẩn của tình yêu, thì ở đoạn này những khát khao của sóng lại thật rõ ràng và giản dị: sóng khát khao tới bờ như em mong có anh. Tình yêu của người phụ nữ ở đây thật mãnh liệt, nhưng cũng thật trong sáng, dung dị, một tình yêu chung thủy và trọn vẹn.

Cuối cùng, sóng cũng nói giúp cho nhà thơ nỗi khát vọng được sóng trọn vẹn, hết mình trong tình yêu, cho tình yêu và được hòa nhập với cái vĩnh hằng bằng chính tình yêu của mình:

*Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ
Giữa biển lớn tình yêu
Để ngàn năm còn vỗ*

Qua hình tượng "sóng" và cả bài thơ, chúng ta cảm nhận được sức sống và vẻ đẹp của một tâm hồn phụ nữ trong tình yêu. Người phụ nữ ấy mạnh bạo, chủ động bày tỏ những khát khao và rung động rạo rực của lòng mình trong tình yêu. Đó thật là một nét mới mẻ, thậm chí hiện đại trong thơ ca. Tâm hồn ấy giàu khát khao, không chút nào yên định mà luôn sôi nổi, rạo rực "vì tình yêu muôn thuở, có bao giờ đứng yên" (Thuyền và biển). Nhưng đó cũng lại là một tâm hồn trong sáng, tha thiết và đắm say, một tình yêu thủy chung, tuyệt đối dâng hiến trọn vẹn đến quên mình. Nó rất gần gũi với mọi người và có gốc rễ trong những quan niệm bền vững của dân tộc.

Văn mẫu Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 3

Xuân Quỳnh (1942-1988) là nhà thơ nữ giàu bản sắc trong nền thi ca Việt Nam hiện đại. Chị nổi tiếng với những bài thơ tình: "Hoa cúc xanh", "Sóng", "Thuyền và biển", "Nói cùng anh", "Mùa hoa dổi", v.v...

Với Xuân Quỳnh thì tình yêu là "nguồn gốc của muôn ngàn khát vọng", làm nảy nở bao đức tính tốt, làm cho con người "thực sự Người hơn". Thơ tình của Xuân Quỳnh lúc nào cũng đầm thắm, nồng nàn, ngọt ngào, mê say. "Sóng" là bài thơ tình đặc sắc, thể hiện khát vọng tình yêu đắm say của người con gái trong mỗi tình đầu. Bài thơ được viết bằng thể thơ ngũ ngôn trường thiên, hình tượng "sóng" là ẩn dụ về "em", về người con gái đang mang trong trái tim mình một tình yêu đẹp.

Trạng thái của sóng trên biển, lúc thì "dữ dội", lúc thì "dịu êm", có lúc lại "ồn ào", có khi rất lặng lẽ. Và đó cũng là trạng huống tâm tình của lứa đôi trong tình yêu:

"Dữ dội và dịu êm

Ồn ào và lặng lẽ".

Hành trình của sóng từ sông ra biển cũng là khát vọng muốn vươn tới mọi chân trời mơ ước thương yêu. Sóng trường tồn với đại dương mênh mông cũng như tình yêu là chuyện muôn đời của gái, trai, của lứa đôi xưa nay. Bởi lẽ "Làm sao sóng được mà không yêu - Không nhớ không thương một kẻ nào" (Xuân Diệu), nên tình yêu đã trở thành khát vọng của tuổi trẻ. Lời giải bày về tình yêu của người thiếu nữ rất chân thực và nồng nàn:

*"Sóng không hiểu nổi mình
Sóng tìm ra tận bể
Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ".*

Con sóng tình yêu có vỗ triền miên, vỗ xôn xao trong lòng "Những cô gái da mịn màng như lụa - Những chàng trai đang độ hai mươi" (Hoa cúc vàng) thì mới xúc động "bồi hồi" như vậy. Có yêu đời thiết tha, có yêu cuộc sống một cách nồng hậu, "Không muốn đi, mãi mãi ở vườn trần" (Xuân Diệu) thì mới tìm thấy vị ngọt của tình yêu, khi tình yêu trở thành khát vọng.

Nhìn trùng dương sóng bể, người thiếu nữ băng khuâng nghĩ về mỗi tình đầu, nghĩ về duyên số, "em nghĩ về anh, em", và tự hỏi: "Từ khi nào sóng lên". Cái huyền diệu của vũ trụ, của sóng đại dương cũng như cái huyền diệu của tình yêu thật vô cùng. Thiếu nữ hỏi sóng hay tự hỏi mình, một câu hỏi tràn ngập tình thương yêu:

*"Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu?
Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau".*

Tình yêu là sự sống muôn đời nơi "vườn trần" nhưng "Làm sao cắt nghĩa được tình yêu" (Xuân Diệu). Câu thơ "Khi nào ta yêu nhau" diễn tả đúng nỗi niềm những lứa đôi đã chớm vị ngọt của tình yêu nồng nàn, say đắm. Cái giây phút "thăm lại" của lứa đôi trong mối tình đầu, tuy không xác định được, nhưng không bao giờ có thể quên. Thi sĩ Thế Lữ, 70 năm về trước gọi đó là "cái thuở ban đầu lưu luyến" vô cùng đắm đuối và thiêng liêng:

*"Cái thuở ban đầu lưu luyến ấy
Nghìn năm chưa dễ đã ai quên?".*

Sóng được nhân hóa, "sóng nhớ bờ", sóng "ngày đêm không ngủ được", dù ở "dưới lòng sâu", hay "ở trên mặt nước". Sóng ru, sóng reo, sóng hát ca, sóng vỗ suốt đêm ngày trên đại dương mênh mông. Cũng như bến đợi thuyền, thuyền nhớ bến, "thôn Đoài thì nhớ thôn Đông..." người con gái lúc nào cũng bồi hồi thương nhớ:

*"Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức".*

Đây là câu thơ rất hay nói lên một tình yêu nồng nàn, say đắm. Thiếu nữ đã giải bày rất chân thực về khát vọng tình yêu của mình. Em nhớ anh triền miên, bồi hồi bồi hồi suốt ngày đêm "cả trong mơ" và cả trong lúc "còn thức". Một chữ "nhớ" tràn ngập tình yêu thương.

Thủy chung là một trong những phẩm chất cao đẹp của tình yêu lứa đôi. Tình yêu cho lứa đôi sức mạnh để vượt qua mọi thử thách "tam tứ núi cũng trèo, ngũ lục sông cũng lội, thất bát đèo cũng qua", chiến thắng mọi cách trở về không gian và thời gian. Phương Bắc và phương Nam, dẫu xuôi và ngược... nhưng tình em vẫn thiết tha mặn nồng:

*"Dẫu xuôi về phương Bắc
Dẫu ngược về phương nam
Nơi nào em cũng nghĩ
Hướng về anh - một phương*

Cấu trúc đoạn thơ: "dẫu ... cũng...", chữ "dẫu" được điệp lại hai lần cho ý thơ được nhấn mạnh, đó là lòng son sắt thủy chung. Các vị ngữ: "cũng nghĩ", "hướng về" liên kết với số từ "một" (một phương) là sự khẳng định một lời thề đính ninh, như thi sĩ Tản Đà đã nói trong "Thề non nước":

*"Dù cho sông cạn đá mòn,
Còn non còn nước hãy còn thề xưa".*

Tình yêu đẹp đem đến cho "em" một niềm tin mãnh liệt. Sóng nhất định tới bờ dù trùng dương có "muôn vời cách trở". Sóng đã nói hộ lòng về niềm tin, con thuyền tình nhất định sẽ cập bến bờ hạnh phúc:

*"Ở ngoài kia đại dương
Trăm ngàn con sóng đó
Con nào chẳng tới bờ
Dù muôn vời cách trở"*

Xuân Quỳnh trong đời thường tuy đã uống bao vị ngọt tình yêu, nhưng chị cũng đã từng nếm ít nhiều cay đắng trong tình ái. Có điều, mỗi lần đối diện với những thử thách, chị vẫn hồn hậu dào dạt niềm tin về hạnh phúc mà tình yêu nhất định sẽ đem đến. Đây là một khổ thơ giàu ý vị và sáng ngời niềm tin:

*"Cuộc đời tuy dài thề
Năm tháng vẫn đi qua
Như biển kia dẫu rộng
Mây vẫn bay về xa".*

"Tuy... vẫn...", "dẫu... vẫn", cấu trúc ấy làm cho ý thơ được khẳng định, niềm tin được khẳng định. "Năm tháng" và "mây" là hai hình ảnh ẩn dụ về niềm tin trong tình yêu. Năm tháng sẽ đi qua cuộc đời dài, mây sẽ vượt biển rộng để bay về xa. Có thời gian nào, không gian nào mà con thuyền tình không vượt qua để vươn tới hạnh phúc?

Khổ cuối là lời ước nguyện của em, của người thiếu nữ trong mối tình đầu. Em muốn được "tan ra", muốn được hóa thân thành "Trăm sóng nhỏ - Giữa biển lớn tình yêu - Để ngàn năm còn vỗ". Tình yêu không làm cho em bé nhỏ và ích kỉ. Em mơ ước về tình yêu đẹp, bền vững trong hạnh phúc, được yêu và được sống "giữa biển lớn tình yêu" để ngàn năm "còn vỗ"... Ước nguyện ấy mang tính nhân văn cao đẹp.

"Sóng" cũng như nhiều bài thơ tình khác của Xuân Quỳnh phản chiếu một tâm hồn trung hậu, rất yêu đời, sống hết mình với tình yêu, coi tình yêu và hạnh phúc là khát vọng. Lấy hình tượng "sóng", Xuân Quỳnh đã giải bày rất chân thực về khát vọng tình yêu của người con gái: định ninh lời thề, thương nhớ bồi hồi, thủy chung sắt đá, tin tưởng về hạnh phúc tình yêu trọn vẹn vững bền.

Bài thơ cho thấy cái mới và tính sáng tạo trong thơ tình của Xuân Quỳnh. Người con gái giải bày về tình yêu chứ không phải người con gái "được yêu" như trong ca dao, trong nhiều bài thơ tình khác. Cũng là "sóng" ẩn dụ, nhưng trong bài thơ tình "Biển" của thi sĩ Xuân Diệu "sóng" lại là hình ảnh người con trai đa tình:

*"Anh xin làm sóng biếc
Hôn mãi cát vàng em
Hôn thật khẽ thật êm
Hôn êm đềm mãi mãi
Đã hôn rồi hôn lại
Hôn mãi đến muôn đời
Đến tan cả đất trời
Anh mới thôi dào dạt..."*

Qua đó, ta thấy rõ cá tính sáng tạo trong thơ tình của Xuân Quỳnh. Hình tượng sóng, nhịp điệu sóng, và tiếng xôn xao "bồi hồi trong ngực trẻ" về khát vọng tình yêu trong bài thơ tình này đã từng ru biết bao chàng trai cô gái thời áo trắng trong những giấc mộng đẹp!

Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 4

Nói về đề tài tình yêu trong thơ ca nói chung và trong thơ Xuân Quỳnh nói riêng, Sóng - một bài thơ tình nổi tiếng của Xuân Quỳnh. Hình tượng sóng thể hiện những trạng thái người phụ nữ trong tình yêu đắm chìm chất trữ tình trong sáng.

Hình tượng "Sóng" được tái hiện qua nhạc điệu bài thơ. Hình tượng Sóng đi: tả những cảm xúc, những sắc thái tình cảm vừa phong phú đa dạng, vừa thiết tha, sôi nổi của một trái tim đang rạo rực yêu đương. Hình tượng sóng hiện lên qua nhịp điệu nhẹ nhàng, lúc sôi nổi dồn dập, dịu êm, sâu lắng như nhịp sóng ngoài biển khơi, cũng là nhịp của những con sóng tình cảm của một trái tim khao khát yêu đương.

Nhà thơ sử dụng thể thơ 5 chữ với những dòng thơ liền mạch ít ngắt nhịp. Sự trở đi trở lại hồi hoàn của hình tượng sóng, biện pháp điệp từ ngữ, điệp cấu trúc, những từ láy... đã tạo nên nhạc điệu của những con sóng, đợt sóng liên tiếp gổì lên nhau lúc tràn lên sôi nổi, lúc lắng lại dịu êm.

Hình tượng sóng mang ý nghĩa biểu tượng cho tình yêu và tâm trạng nhân vật trữ tình (người phụ nữ) trong bài thơ.

Sóng là biểu tượng cho sự bí ẩn trong tình yêu, biểu tượng cho niềm khát khao một tình yêu lớn, một tình yêu mãnh liệt.

Khổ thơ thứ nhất thể hiện hai trạng thái của sóng cũng là hai trạng thái của tình yêu tưởng như đối lập nhưng rất thống nhất (dữ dội - dịu êm; ồn ào - lặng lẽ). Đó là sự bí ẩn của tình yêu. Cũng như sóng, con người tìm đến với tình yêu" để hiểu mình hơn (Sóng không hiểu nổi mình/ Sóng tìm ra tận bề).

Khổ thơ thứ hai là sự phát hiện sự tương đồng giữa sóng và quy luật muôn thuở của tình yêu. Sóng "ngày xưa" và sóng "ngày sau" vẫn thế giống như "nỗi khát vọng tình yêu/ Bồi hồi trong ngực trẻ".

Khổ thơ thứ ba và thứ tư tác giả dùng để cắt nghĩa về nguồn gốc của sóng và nơi bắt đầu của tình yêu. Cái hay của đoạn thơ là sự đầu hàng của nhận thức, là sự bất lực trong logic lí trí (Em cũng không biết nữa/ Khi nào ta yêu nhau).

Sóng là biểu tượng cho nỗi nhớ trong tình yêu của người phụ nữ. Con sóng thao thức ở mọi chiều không gian, thời gian cũng như: "Lòng em nhớ đến anh / Cả trong mơ còn thức". Nhà thơ dùng liên tưởng đan cài để đồng nhất "sóng" và "em".

Sóng là biểu tượng cho sự thủy chung trong tình yêu của người phụ nữ. Nhà thơ sử dụng kết cấu: đầu... thì... cùng với những đối lập (xuôi - ngược, bắc - nam) để khẳng định: "Nơi nào em cũng nghĩ/ Hướng về anh một phương". Ngoài việc khẳng định tình yêu chung thủy, Xuân Quỳnh còn muốn đề cập đến những thử thách trong tình yêu. Tình yêu cho ta sức mạnh vượt qua thử thách và qua thử thách tình yêu càng thêm bền vững.

Sóng là biểu tượng cho những trắc trở, lo âu trong cõi lòng người phụ nữ đang yêu. Đó là nỗi lo âu về cái hữu hạn của đời người, của tình yêu.

*...Cuộc đời tuy dài thế
Năm tháng vẫn đi qua
Như biển kia dẫu rộng
Mây vẫn bay về xa*

Sóng là biểu tượng cho khát vọng mãnh liệt muốn bất tử hóa tình yêu. Những thơ sử dụng những đại lượng lớn có tính ước lệ (trăm, ngàn) cùng với những hình ảnh thuộc về vô biên (biển, sóng). Khát vọng của tâm hồn người phụ nữ đang yêu thật mãnh liệt. Đó là khát vọng của muôn đời, muôn người, khát vọng mang giá trị nhân văn sâu sắc, cao đẹp.

Sóng là một hình tượng không mới nhưng trở nên rất đẹp, một vẻ đẹp rất riêng trong cảm nhận của hồn thơ Xuân Quỳnh. Bằng hình tượng sóng, Xuân Quỳnh đã nói được những điều giản dị mà lớn lao của tâm hồn người phụ nữ đang yêu. Khát vọng tình yêu được gửi vào sóng khát vọng thành thực, khẩn thiết, nồng nàn và rất nhân văn.

Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 5

Xuân Quỳnh là một gương mặt tiêu biểu của phong trào thơ trẻ chống Mỹ. Trong giai đoạn ca của thơ trẻ chống Mỹ, Xuân Quỳnh nổi lên như một tiếng thơ trẻ trung, đầy nữ tính. Cũng bám sát cuộc sống lao động và chiến đấu anh hùng của con người Việt Nam, nhưng Xuân Quỳnh còn thể hiện được cả một khát vọng mãnh liệt về tình yêu. Điểm đặc sắc trong thơ tình yêu của Xuân Quỳnh là: vừa khát khao một tình yêu lí tưởng vừa hướng tới một hạnh phúc thiết thực của đời thường. Tất cả những điều ấy được thể hiện trong một tiếng thơ giản dị, tự nhiên và hồn nhiên gần như bản năng vậy. Nhắc đến Xuân Quỳnh người ta thường nhắc đến những bài nổi tiếng: “Thuyền và biển”, “Thơ tình cuối mùa thu”, “Tự hát”... và nhất là “Sóng” – bài này được rút ra từ tập “Hoa dọc chiến hào”. Có thể nói, “Sóng” đã kết tinh được tất cả những gì là sở trường nhất của hồn thơ này.

Hình tượng bao trùm cả bài thơ này không có gì khác hơn là sóng. Sóng vừa được gọi ra trong một âm điệu rất phù hợp, vừa được tái tạo với hàng loạt ý nghĩa phong phú của nó. Một bài thơ chân chính bao giờ cũng tác động vào tâm hồn người đọc trước tiên bằng âm điệu của nó. Người đọc còn chưa kịp hiểu chi tiết hình ảnh thì đã bị cuốn theo âm điệu, nói một cách khác, âm điệu đã xâm chiếm tâm hồn người đọc. Âm điệu của một bài thơ bao giờ cũng là sự hoà điệu nhuần nhuyễn giữa cảm xúc thơ

và tiết điệu ngôn ngữ. Vì thế âm điệu chứa đựng tính chất của tình cảm thơ. Âm náu trong âm điệu là cái hồn, cái thần của xúc động thơ. Vì những lý do ấy mà đọc thơ điều trước tiên và cũng là khó nhất, ấy là phải cảm nhận và nắm bắt cho được âm điệu của nó.

Đọc bài thơ “Sóng”, chúng ta còn chưa hiểu các ý nghĩa của sóng nhưng ai cũng dễ bị âm điệu cuốn hút. Bởi âm điệu thơ ở đây cũng là âm điệu của sóng biển. Thi sĩ đã khéo đưa nhịp triền miên của sóng vào thơ hay sóng biển đã khuấy động hồn người tạo nên sóng lòng và sóng lòng đã tràn ra câu chữ mà thành sóng thơ?

Âm điệu thơ phụ thuộc khá nhiều vào thể loại. Xem ra, thể thơ ngũ ngôn ở đây đã phát huy được sở trường riêng của nó. Khéo khai thác sự biến hoá phong phú về cả vần và nhịp của ngũ ngôn, Xuân Quỳnh đã sử dụng nhuần nhuyễn nhịp thơ để tạo ra nhịp sóng. Nói riêng khổ thơ đầu, hai câu đầu đi nhịp 2/7/3:

*Dữ dội / và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ*

thì hai câu tiếp theo đã chuyển nhịp 3/2 (câu kỳ hơn là 1/2/2):

*Sóng/ không hiểu /nỗi mình
Sóng/ tìm ra tận bể*

Nhịp thơ thay đổi như vậy đã giúp Xuân Quỳnh mô phỏng được nhịp sóng vốn biến đổi rất mau lẹ, biến hoá không ngừng. Cách tổ chức ngôn từ cũng góp phần tạo ra âm điệu của bài thơ. Thi sĩ đã triệt để tận dụng lối tổ chức theo nguyên tắc tương xứng, hô ứng, trùng điệp. Nhất là việc tạo ra các cặp từ, các vế câu, các cặp câu, thậm chí ngay cả các khổ thơ cũng hình thành những cặp đi liền kề, kế tiếp luân phiên đáp đối nhau về bằng trắc nữa. Vế tiếp vế, câu tiếp câu. Ở đây vừa “dữ dội và dịu êm” - “ồn ào và lặng lẽ”, ngay đó đã là:

“Ôi con sóng ngày xưa – và ngày sau vẫn thế...”

cứ thế:

*- Em nghĩ về anh em
Em nghĩ về biển lớn*

- Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước

- Dấu xuôi về phương Bắc
Dấu ngược về phương Nam ...

Cặp này vừa lướt qua, cặp khác đã xuất hiện, tựa như con sóng này vừa lịm xuống, con sóng khác đã trào lên. Nhờ đó âm điệu thơ gợi được hình ảnh những con sóng trên mặt biển, cứ miên man, khi thăng khi giáng, khi bổng khi trầm, vô hồi vô hạn. Ta cứ thấy trong âm điệu nhấp nhô những con sóng nối tiếp nhau, gối đầu lên nhau, xô đuổi nhau bất tận. Vậy là, trước khi sóng hiện hình qua những hình ảnh cụ thể thì chúng ta đã nghe thấy tiếng sóng trong âm hưởng, âm điệu.

Sóng là hình tượng trung tâm của bài thơ. Nhưng cũng cần phải thấy thi phẩm này có một lối cấu trúc hình tượng khá độc đáo. Mỗi bài thơ thường vẽ ra hình tượng tác giả của nó. Hình tượng tác giả trong bài thơ không hề đồng nhất với con người thi sĩ ở ngoài đời. Nhà thơ thường chọn một tư thế một dáng điệu trong thơ để phô diễn tâm tình của mình sao cho phù hợp nhất. Có thể Xuân Quỳnh viết bài thơ này tại nhà của mình. Nhưng hình tượng tác giả trong bài thơ lại là người phụ nữ đang đứng trước biển, đối diện với đại dương, với sóng để suy tư ngẫm nghĩ và khát khao. Mỗi một phát hiện về sóng người phụ nữ ấy lại liên tưởng đến mình và tình yêu. Bởi thế, mỗi một khám phá về sóng cũng là một khám phá về chính mình. Xuân Quỳnh nhìn thấy mình ở trong sóng và thấy sóng ở trong mình. Vì thế mà sóng là hoá thân, là phân thân của cùng một cái tôi Xuân Quỳnh. Sóng và Em trở thành hai hình tượng xuyên suốt, khi tách rời, khi hoà nhập, chuyển hoá sang nhau, tuy hai mà một, tuy một mà hai. Đến nỗi, ta có thể khẳng định sóng là cái tôi thứ hai của Xuân Quỳnh, mỗi một khổ thơ là một khám phá về sóng, mỗi một khổ thơ, sóng lại hiện lên một ý nghĩa khác. Cho nên không thể lược qui riêng vào một ý nghĩa nào, mà phải nắm bắt hình tượng sóng với tất cả các ý nghĩa của nó. Và chỉ có thể nói rằng sóng là tâm hồn, là khát vọng, là tình yêu của người phụ nữ mà thôi.

Mở đầu bài thơ, sóng hiện ra với một ý nghĩa rất đặc biệt: sóng mang nữ tính. Nghĩ thật thú vị, nam thi sĩ Xuân Diệu thấy sóng biển là một chàng trai đang yêu bờ đắm đuối cuồng nhiệt. Còn nữ sĩ Xuân Quỳnh lại thấy sóng mang trong nó khí chất của người phụ nữ. Có phải nhà thơ trữ tình thường có thiên hướng áp đặt cái tôi của mình vào đối tượng chăng? Phải nói rằng đây là một tiếng nói đầy kiêu hãnh về giới mình;

*Dữ dội và dịu êm
... tận bể*

Trong khí chất của sóng, thấy có sự hài hoà của các đối cực, vừa dữ dội nhất vừa dịu êm nhất, vừa ồn ào nhất vừa lặng lẽ nhất. Và mỗi con sóng nhỏ lại mang trong mình một khát vọng lớn, và đó là khát vọng về sự lớn lao. Vì mang khát vọng lớn mà sóng trở nên quyết liệt. Vâng, nếu một khi xảy ra chuyện sóng không hiểu nổi mình thì dứt khoát “Sóng tìm ra tận bể”. Sóng sẽ từ bỏ sự chật chội, nhỏ hẹp để tìm đến sự lớn lao, bao dung, khoáng đạt.

Đứng trước biển, con người ta dễ có cảm giác rằng: nghìn năm trước khi chưa có mình biển vẫn thế này, nghìn năm sau khi mình đã tan biến khỏi mặt đất rồi, biển vẫn thế kia. Vẫn những con sóng từ ngoài xa mãi miết chạy vào bờ, tan mình trên bờ bãi. Biển vẫn xôn xao, cồn cào, xáo động thế! Biển là hình ảnh của sự bất diệt. Đối diện với sự bất diệt có thực của biển người ta liên tưởng đến sự bất diệt khác: sự bất diệt của khát vọng! Chừng nào còn tuổi trẻ, chừng ấy khát vọng tình yêu vẫn bồi hồi vỗ sóng trong lòng ngực họ:

*Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ.*

Đến khổ thơ thứ ba, sóng lại hiện lên với một ý nghĩa khác: Nguồn gốc của sóng cũng là nguồn gốc bí ẩn của tình yêu! Đứng trước biển, người phụ nữ ấy muốn cắt nghĩa về nguồn gốc của sóng. Những nỗ lực ấy trở nên bất lực. Nguồn gốc của sóng cũng huyền bí như nguồn gốc của tình yêu:

*Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu
Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau*

“Khi nào ta yêu nhau?”, câu hỏi ấy dường như làm băn khoăn mọi đôi lứa. Và không ai trả lời được tới cùng? Càng yêu nhau say đắm bao nhiêu người ta càng thấy rằng tình duyên của mình là không thể giải thích được. Người ta thường thiêng liêng hoá tình yêu. Nó là sự gặp gỡ trong kiếp này, nhưng biết đâu lại là sự hò hẹn từ kiếp

trước. Người ta chỉ muốn tin thế! Và phải tin thế tình yêu của con người mới trở nên linh thiêng!

Rồi cứ thế, sóng là nỗi nhớ của tình yêu: “Con sóng dưới lòng sâu – Con sóng trên mặt nước – ôi con sóng nhớ bờ – Ngày đêm không ngủ được – Lòng em nhớ đến anh – Cả trong mơ còn thức”, là lòng thủy chung: “Dầu xuôi về phương Bắc – Dầu ngược về phương Nam – Nơi nào em cũng nghĩ – hướng về anh một phương”. Là hành trình đến với hạnh phúc của những lứa đôi: “Ở ngoài kia đại dương – Trăm nghìn con sóng đó – Con nào chẳng tới bờ – Dù muôn vàn cách trở”. Là sự không cùng của khát vọng: “Cuộc đời tuy dài thế – năm tháng vẫn đi qua – Như biển kia dẫu rộng – Mây vẫn bay về xa”... Cứ thế, lời thơ triền miên cùng với sóng. Đến cuối cùng, nó hiện ra trong khao khát mãnh liệt nhất và cũng là khao khát vô biên tuyệt đích nhất: khao khát bất tử. Điều này là một logic hiển nhiên. Đứng trước biển, người ta đối diện với sự vô cùng vô tận của không gian, cũng là đối diện với sự vô thủy vô chung của thời gian và nhân tiên là sự vô hạn vô hồi của biển cả. Người ta khó tránh khỏi cảm giác rợn ngợp. Thấy đời người thật là ngắn ngủi, kiếp người thật là nhỏ nhoi phù du, vô nghĩa. Chỉ có biển kia là vẫn thế. Chỉ có biển kia là bất diệt. Thân phận phù du nào cũng muốn hoá vĩnh hằng! Người ta thêm muốn được bất tử. Người phụ nữ này cũng thế. Chị muốn được có mặt mãi trên cõi đời này. Để được sóng! Để được yêu! Sóng trong tình yêu ấy là hạnh phúc. Thế là khao khát ấy đã dâng lên mãnh liệt khôn cùng:

*Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ
Giữa biển lớn tình yêu
Để ngàn năm còn vỗ*

Bài thơ đầu đã khép lại, nhưng những con sóng đó vẫn còn cao trong ngực biển, trong lòng ngực những lứa đôi không bao giờ ngừng nghĩ!

Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 6

Xuân Quỳnh nhà thơ của tình yêu và hạnh phúc đời thường. Những vần thơ của bà rất dung dị, nhưng lại diễn tả chính xác những cung bậc tình cảm, cảm xúc của người con gái khi yêu, khi có gia đình. Đó là nỗi băn khoăn, thắc thỏm, là tình yêu da diết, bùng cháy. Trong các thi phẩm của mình, ngày từ khi mới ra đời Sóng đã gây được

tiếng vang lớn, với hình tượng sóng, tác giả đã góp phần thể hiện khát khao tình yêu mãnh liệt, bền bỉ của mỗi con người.

Sóng xuất hiện ngay từ nhan đề của tác phẩm. Sóng ở đây không chỉ là những lớp sóng ào ạt của biển khơi, mà còn là sóng lòng trong tâm hồn con người, có lẽ đây mới là lớp sóng mà Xuân Quỳnh muốn hướng đến. Đọc cả chiều dài tác phẩm ta có thể thấy, sóng tồn tại hai lớp nghĩa song song, sóng biển và sóng là những khát vọng tình yêu, hạnh phúc của “em”.

Mở đầu bài thơ là những lớp sóng vừa dữ dội, vừa êm dịu đan cài vào nhau:

*“Dữ dội và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ*

...

*Nỗi khát vọng tình yêu
Bồi hồi trong ngực trẻ”*

“Dữ dội” và “dịu êm”, “ồn ào” và “lặng lẽ” hàng loạt các trạng thái trái ngược nhau được diễn tả chỉ trong hai câu thơ. Đây trước hết là hình ảnh của những con sóng thật, khi dữ dội, mạnh mẽ khi lại êm đềm. Nhưng nếu chỉ có vậy, thì hình tượng sóng lại trở nên quá tầm thường. Đằng sau lớp nghĩa tả thực đó chính là những cung bậc cảm xúc của người con gái khi yêu, khi nồng nàn, tha thiết, cuồng nhiệt, có khi lại dịu dàng, êm đềm, lặng lẽ.

Người con gái không chịu bó mình trong không gian nhỏ hẹp mà vươn mình ra biển lớn để có thể lí giải mọi điều mình thắc mắc. Hành trình ấy chính là hành trình khám phá để tự hiểu mình hơn, để có thể hiểu được những khát vọng cháy bỏng đang tồn tại trong bản thân: “Nỗi khát vọng tình yêu/ Bồi hồi trong ngực trẻ”.

Giữa muôn trùng sóng biển, người con gái nghĩ về chuyện tình yêu của mình và tự hỏi: “Sóng bắt đầu từ gió/ Gió bắt đầu từ đâu/ Em cũng không biết nữa/ Khi nào ta yêu nhau”. Nếu như sóng có thể truy nguyên được nguồn gốc, sóng bắt đầu từ những cơn gió, nhưng tình yêu em dành cho em không thể cắt nghĩa, lí giải. Xuân Diệu cũng đã từng tìm cách cắt nghĩa tình yêu: “Làm sao cắt nghĩa được tình yêu/ Có nghĩa gì đâu, một buổi chiều/ Nó chiếm hồn ta bằng nắng nhạt/ Bằng mây nhè nhẹ, gió hiu hiu...”. Nhưng dường như cả hai thi sĩ đều bất lực trước hành trình cắt nghĩa

lí giải đó. Tình yêu là thể vừa thực, vừa hư, vừa trong tay mà phút chốc đã xa tầm với.

*Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước
Ôi con sóng nhớ bờ
Ngày đêm không ngủ được
Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức*

Đoạn thơ được Xuân Quỳnh vận dụng linh hoạt các biện pháp điệp từ, nhân hóa “sóng nhớ bờ” “ngày đêm không ngủ được” đã diễn tả nỗi nhớ da diết, cồn cào, mãnh liệt, có sức lan tỏa rộng trong không gian của làn sóng cũng là nỗi lòng của người con gái khi yêu. Để rồi câu thơ tiếp theo, nỗi nhớ ấy không bộc bạch qua hình ảnh ẩn dụ nữa mà chính bằng lời thổ lộ của người con gái: “Lòng em nhớ đến anh/ Cả trong mơ còn thức”. Cụm từ “cả trong mơ còn thức” thực tế là vô lí, nhưng lại là logic hợp lí trong tình yêu.

Ông cha ta đã từng nói rằng, yêu nhau “tam tứ núi cũng trèo, ngũ lục sông cũng lội, thất bát đèo cũng qua”. Có tình yêu sẽ đem lại sức mạnh cho con người vượt qua mọi khó khăn, thử thách, dù muôn vàn cách trở như phương Bắc, phương Nam cũng không thể chia tách được tình yêu đôi lứa: “Dẫu xuôi về phương Bắc/ Dẫu ngược về phương Nam/ Nơi nào em cũng nghĩ/ Hướng về anh một phương”. Và như đề khẳng định thêm về tình yêu thủy chung, về hạnh phúc tất yếu của lứa đôi, Xuân Quỳnh lại tiếp tục mượn hình tượng sóng:

*“Ở ngoài kia đại dương
Trăm ngàn con sóng đó
Con nào chẳng tới bờ
Dù muôn vời cách trở”*

Trong hai khổ thơ cuối cùng, tác giả đã sử dụng sóng để nói lên những khát vọng của mình trong tình yêu: “Cuộc đời tuy dài thế/.../ Để ngàn năm còn vỗ”. Cuộc đời tuy dài rộng, tuy nhiều thăng trầm, biến đổi nhưng tình yêu nhất định sẽ còn lại mãi, và ai cũng sẽ tìm được bến bờ hạnh phúc của mình. Cấu trúc “Tuy...vẫn...” “Dẫu...vẫn” như một lần nữa khẳng định chân lí đó của Xuân Quỳnh. Khép lại bài thơ là nguyện ước chân thành của trái tim tha thiết yêu đương, muốn được tan ra, muốn được tận hiến cho tình yêu. Tan ra ở đây không có nghĩa là mất đi mà là hòa nhập trọn vẹn

trong tình yêu, và sống vững bền với tình yêu đó. Đây là mơ ước hết sức nhân văn, cao cả.

Với hình tượng sóng giàu giá trị biểu đạt, đã cho thấy sự sáng tạo của Xuân Quỳnh, tài năng nghệ thuật của bà. Thông qua hình tượng này, tác giả giải bày một cách trọn vẹn tình yêu mãnh mẽ, táo bạo của người con gái khi yêu. Không còn là cái e ấp, rụt rè của những người con gái trong ca dao, mà là một trái tim mãnh liệt, khát khao và dám cống hiến trong tình yêu. Hình tượng sóng đã góp phần tạo nên sự thành công cho tác phẩm.

Phân tích hình tượng sóng trong bài thơ Sóng của Xuân Quỳnh - Bài làm 7

Xuân Quỳnh là một trong những nhà thơ viết về tình yêu hay nhất của nền văn học Việt Nam hiện đại. Nhà thơ đã để lại nhiều bài thơ tình đặc sắc: Thuyền và biển, Dẫu em biết rằng anh trở lại, Tự hát, Hoa cỏ may, Thơ tình cuối mùa thu.. Trong đó bài thơ Sóng ngay từ khi ra đời đã được nhiều thế hệ thanh niên ưa thích. Sóng là hình tượng trung tâm của bài thơ đã góp phần diễn tả sức sống, niềm khát khao mãnh liệt của tâm hồn nhà thơ về tình yêu, về cuộc sống.

"Sóng" hiện lên như một hình tượng hai nghĩa: vừa là con sóng thật ngoài biển cả, vừa là hình ảnh tượng trưng cho nỗi khát khao hạnh phúc, khát vọng tình yêu của người phụ nữ trong bài: "Em".

Nét đặc sắc đầu tiên của bài thơ là âm điệu, tự nó tạo thành một hình tượng sóng. Thể thơ năm chữ của bài thơ rất phù hợp với nhịp điệu tâm trạng của người con gái đang yêu. Bài thơ gồm mười khổ, chỉ có một khổ hai câu, các khổ còn lại: mỗi khổ bốn câu, Âm điệu của bài thơ chủ yếu được thể hiện bằng thanh bằng; các thanh trắc chiếm một tỉ lệ rất thấp. Chính đặc điểm này đã tạo nên sự nhịp nhàng cho âm điệu, nó vừa mô phỏng được nhịp điệu của sóng biển vừa mô phỏng nhịp điệu của tâm hồn. Mà xét đến cùng cái chính ở đây là nhịp của tâm hồn, nhịp của một tâm trạng tha thiết yêu thương. Nhịp điệu vào – ra, đều đều, vô tận của con sóng còn được tạo nên bằng những đối sánh liên tiếp phân thành hai cực: dữ dội – dịu êm, ồn ào – lặng lẽ, sông – bể, ngày xưa – ngày nay; lòng sâu – mặt nước, ngày – đêm, xuôi – ngược, phương Bắc – phương Nam, đại dương – bờ, dài – rộng, sóng nhỏ – biển lớn.

Sóng là biểu tượng của hình ảnh người con gái, đam mê và khao khát tình yêu, là biểu tượng của sự sống mãnh liệt, của một tình yêu muôn đời một tình yêu vĩnh cửu.

Tại sao nhà thơ dùng hình tượng sóng để bộc lộ lòng mình?

Đó là do sự trùng hợp đến lạ lùng giữa những trạng thái tâm hồn với những đặc tính của sóng; sự tương đồng giữa nhịp điệu của tự nhiên, của đời sống với nhịp điệu của tình cảm, của thế giới khát khao con người. Cũng không phải ngẫu nhiên mà nhiều nhà thơ đã dùng hình tượng biển, sóng để nổi lên sự mãnh liệt, nỗi khát khao, sự dâng đầy, niềm sôi sục, mê đắm của sự sống, của tình yêu (Xuân Diệu – Biển, Xuân Quỳnh – Thuyền và biển). Con sóng "dữ dội và dịu êm", "ồn ào và lặng lẽ" cũng là tâm tình của người phụ nữ đang yêu. Đó là trạng thái đối nghịch nhưng lại là sự thật của những bí ẩn tâm hồn. Vẻ ngoài bình lặng chứa đựng những sức mạnh ẩn tàng, những khát khao mạnh mẽ. Vẻ ngoài sôi sục, dữ dội che phủ một trái tim đắm thắm, nhân hậu, yêu mến và chở che. Chính cái bí ẩn kì lạ đó, nó khơi dậy những khát vọng lớn lao: Sóng tìm ra tận bể, vượt những giới hạn chật chội, con sóng mới thực sự tìm thấy mình, tức nhận thức được sức mạnh, nỗi khát khao, niềm sôi sục của mình, cũng như người con gái, khi đối diện với tình yêu mới hiểu nổi mình, hiểu được giá trị mình nhận thức được mình, cảm nhận hết được sức mạnh cùng khát vọng tình yêu của mình.

Và cũng chẳng khác gì với sóng, khát vọng tình yêu của loài người mãi mãi tồn tại, mãi mãi là chuyện của muôn đời: "Ôi con sóng ngày xưa, Và ngày sau vẫn thế, Nỗi khát vọng tình yêu, Bồi hồi trong ngực trẻ".

Sóng và sức mạnh của sóng là nỗi bí ẩn muôn đời, cũng như quy luật của tình yêu, một quy luật không thể nào cắt nghĩa, quy luật của muôn đời: Tình yêu là gì? Bắt đầu từ đâu? Vì sao yêu nhau: "Sóng bắt đầu từ gió, Gió bắt đầu từ đâu. Em cũng không biết nữa, Khi nào ta yêu nhau".

Sóng tượng trưng cho nỗi nhớ. Sóng nhớ bờ. Một nỗi nhớ chiếm kín cả không gian, chiếm đầy tâm hồn: "Lòng em nhớ đến anh. Cả trong mơ còn thức". Sóng còn là tượng trưng của lòng chung thủy: "Con nào chẳng tới bờ, Dù muôn vời cách trở". Cũng như lòng em: "Nơi nào em cũng nghĩ, Hướng về anh – một phương".

Con sóng, hình tượng trung tâm của bài thơ đã thể hiện nỗi khát khao, niềm đam mê tình yêu, cái vĩnh hằng, vô biên, nỗi bí ẩn, sự mãnh liệt và lòng chung thủy đối với tình yêu cùng niềm mong muốn sông chân thật, hết mình trọn vẹn vì tình yêu: Làm

sao được tan ra, Thành trăm con sóng nhỏ, Giữa biển lớn tình yêu, Để ngàn năm còn vỗ".

Sóng trong bài thơ không chỉ là sóng theo nghĩa đen, mà còn là sự vận động của tâm hồn con người. Người con gái trong bài thơ cũng như con sóng vậy. Họ khao khát tình yêu, một tình yêu mạnh mẽ, rộng lớn, đắm thắm, thiết tha, một tình yêu tự nhiên, rất bình thường, rất đời vậy. Tình yêu ấy cũng thật rõ ràng và giản dị: con sóng khát khao tới bờ, như em mong có anh, Và chính tình yêu mãnh liệt và giản dị ấy lại là dấu hiệu của một tình yêu vĩnh hằng, muôn thuở của những trái tim đầy mong muốn yêu thương.

Xuân Quỳnh là nhà thơ của tình yêu. Hồn thơ của Xuân Quỳnh luôn tự bộc lộ khát vọng, những say đắm rạo rực, những suy tư day dứt, trăn trở của lòng mình trong tình yêu. Có thể thấy rõ đặc điểm của Xuân Quỳnh qua bài thơ Sóng. Người đọc yêu và thuộc thơ của Xuân Quỳnh có lẽ vì họ tìm thấy nhiều nỗi niềm tha thiết, nhiều ước vọng trong sáng, nhiều niềm vui và khổ đau của tình yêu trong thơ Xuân Quỳnh. Mà điều đó chỉ có ở những nhà thơ biết và dám giữ lấy cái riêng của mình, và bằng cách đó tạo nên sự cách tân, sự phong phú cho thơ, nhất là thơ tình yêu.

Mời các bạn tham khảo thêm các bài viết dưới đây của chúng tôi:

[Soạn văn 12 ngắn gọn](#)

[Tác giả - Tác phẩm Ngữ Văn 12](#)

[Phân tích tác phẩm lớp 12](#)

[20 đề đọc hiểu thi THPT Quốc gia môn Ngữ văn](#)